

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 017756 16 Увп
Бањалука, 20.9.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу судија, Едине Чупељић предсједника вијећа, Страхиње Ђурковића и Смиљане Мрше чланова вијећа, уз учешће Сање Орашчанин као записничара, у управном спору по тужби Е. Б. из К. (у даљем тексту: тужитељица), против рјешења број: ... од године туженог Министарства ..., у предмету утврђивања чињенице погибије супруга тужитељице као припадника Војске Републике Српске, одлучујући о захтјеву туженог за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 017756 15 У од 30.9.2016. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 20.9.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 017756 15 У од 30.9.2016. године се преиначавача на начин да се тужба одбија као неоснована.

Образложење

Побијаном пресудом, уважена је тужба и поништен оспорени акт, а којим је одбијен захтјев тужитељице за утврђивање чињенице да је њен супруг Е. (И.) Б. погинуо као припадник Војске Републике Српске (ВРС).

Уважање тужбе суд је образложио разлозима да тужени орган није водио рачуна о чињеници да је рјешењем Одјељења за ..., Административне службе О. К. број ... од године супругу тужитељице Е. Б. постхумно признато својство борца VII категорије као припадника територијалне одбране Б. К. па да је због тога чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено чиме је остварен основ из члана 10. тачка 2. и 4. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 109/05 и 63/11 – у даљем тексту: ЗУС) за поништење оспореног акта.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужени побија њену законитост због повреде закона, другог прописа или општег акта. Истиче да је од стране туженог органа и донијето рјешење број ... од ... године, којим је Е. Б. признато ангажовање у ТО Б. К. од до ... године, а на основу кога је од стране Одјељења за ..., О. К. и донијето рјешење број ... од године, којим је именованом постхумно признато својство борца VII категорије сходно члану 27. Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Сл. гласник РС“, број 134/11, 9/12 и 40/12 - у даљем тексту: Закон о правима бораца), при чему је тужени донио рјешење број 16-03/5-3-835-903/12 од 12.11.2012. године, да је Е. Б. као припадник јединице радне обавезе за

потребе ВП-. Н. Г. погинуо 02.9.1994. године у реону С. М.. Наведена рјешења тужени је донио да би чланови породице, у смислу члана 11. став 2. Закона о правима бораца, могли остварити право на мјесечно примање и право на здравствену заштиту, јер је одредбом члана 11. став 1. тог закона дефинисано да право на мјесечно примање и право на здравствену заштиту може остварити лице које је вршећи дужност своје службе као припадник цивилне заштите, радник Министарства ..., припадник радне обавезе или припадник јединице радне обавезе по наређењу надлежног органа учествовао у активностима везаним за оружану акцију или борбена дејства и у вршењу тих активности задобило рану, повреду или озљеду због које је наступио инвалидитет, а ставом 2. тога члана је регулисано да право на мјесечно примање и право на здравствену заштиту могу остварити и чланови породице лица из става 1. овог члана, која су погинула, умрла или нестала под тим околностима или су умрла од последице ране, повреде, озљедице или болести задобијене под тим околностима у року од годину дана од дана настанка оштећења организма. Ставом 3. овог члана је регулисано да лица из става 1. и 2. овог члана не могу остварити статус борца, војног инвалида и члана породице погинулог борца већ могу остварити само право на мјесечно примање из којих разлога је и требало донијети горе наведена рјешења. Напомиње да је у истој ствари већ раније вођен управни спор и од стране Окружног суда у Бањалуци донијета пресуда број 11 0 У 013535 14 У од 03.2.2015. године којом је тужба одбијена, а која је била у спису. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи или укине и предмет врати на поновно суђење.

Тужитељица у одговору на захтјев истиче да је њен супруг био ангажован на изради ровова и фортификација на првој борбеној линији (извођењу инжењерских радова) довоз хране и опреме који послови представљају класичне војне задатке па је нелогично да кувари у јединици имају статус борца, а ова лица немају. Сматра да се ради о дискриминацији на националној основи и напомиње да је требало примјенити законе који су били на снази у периоду од 1992. до 02.9.1994. године као повољније за странку, а прије свега Закон о одбрани и „Закон о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца из 1993. године“. Предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев, одговор на захтјев, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. ЗУС, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из слџеђих разлога:

Из података списка произлази да је рјешењем туженог број ... од године одбијен захтјев тужитељице за утврђивање чињенице да је супруг тужитељице Е. Б. погинуо као припадник ВРС. Побујаном пресудом је уважена тужба и поништен оспорени акт.

Побујана пресуда није правилна.

Одредбом члана 2. став 1. Закона о правима бораца је дефинисано да је борац у смислу овог закона а) лице које је учествовало у оружаним акцијама, односно оружаном борби на територији бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ) у саставу оружаних снага и снага државне безбједности СФРЈ и војних формација под командом тих снага у периоду од до године за одбрану СФРЈ, односно Републике Српске; б) у рату у бившој СФРЈ, односно у БиХ у периоду од 19. маја 1992. године до 19. јуна 1996. године као припадник оружаних снага Републике Српске вршило војне и друге дужности за одбрану Републике Српске, а ставом 2. је регулисано да је борац у смислу овог закона и лице које је као добровољац послује 18. маја 1992. године било

припадник оружаних снага Републике Српске и као такво вршило војне и друге дужности за одбрану Републике Српске. Ставом 3. истог члана је дефинисано да је борац у смислу овог закона и лице које је вршило војне и друге дужности у вези са учествовањем у војној акцији предузетој за вријеме мира за одбрану Републике Српске. Ставом 4. овог члана је прописано да је борац и лице које је учествовало у антифашистичкој и ослободилачкој борби током 20 вијека као припадник Српске, Црногорске или Југословенске војске или као борац Народно-ослободилачког рата.

На основу члана 11. став 1. Закона о правима бораца, право на мјесечно примање и право на здравствену заштиту може остварити лице које је вршећи дужност своје службе као припадник цивилне заштите, радник Министарства ..., припадник радне обавезе или припадник јединице радне обавезе по наређењу надлежног органа учествовало у активностима везано за оружану акцију или борбена дејства и у вршењу тих активности задобило рану, повреду или озљедеу због које је наступио инвалидитет најмање 20% односно које је под истим околностима задобило болест због које наступио инвалидитет најмање 40%, а на основу става 2. овог члана права на мјесечна примања и права на здравствену заштиту, предвиђена овим законом, могу остварити и чланови породице лица из става 1. овог члана која су погинула, умрла или нестала под тим околностима или су умрла од посљедице ране, повреде, озљеде или болести задобијене под тим околностима у року од годину дана од дана настанка оштећења организма. На основу става 3. овог члана, лица из става 1. и 2. овог члана не могу остварити статус борца, војног инвалида и члана породице погинулог борца.

Из чињеничног утврђења произлази да је рјешењем туженог од године, утврђено да је супруг тужитељице Е. Б. погинуо године у реону С. М. као припадник јединице радне обавезе за потребе ВП-... Н. Г. па је рјешењем истог органа године именованом признато ангажовање у ТО Б. К. у периоду од до године те је рјешењем туженог број ... од године, одбијен захтјев именоване за утврђивање чињенице погибије супруга тужитељице Е. Б. као припадника ВРС. Пресудом нижестепеног суда број 11 0 У 013535 14 У од 03.02.2015. године је одбијена тужба као неоснована. Оспореним актом је поново одбијен захтјев тужитељице (од 12.10.2015. године), а побијаном пресудом је уважена тужба и поништен оспорени акт.

Током управног поступка неспорно је утврђено да је супруг тужитељице био припадник јединице радне обавезе и да му је рјешењем туженог од године признато ангажовање у територијаној одбрани Б. К. како би чланови породице, сходно одреби члана 11. став 2. Закона о правима бораца, могли остварити право на мјесечно примање и право на здравствену заштиту јер је именовани погинуо ... године као припадник јединице радне обавезе, а на коју обавезу је распоређен у складу са Уредбом о организовању и извршавању радне обавезе за обављање повремених послова и задатака од значаја за одбрану („Сл. гласник РС“ број 4/94) па је неосновано позивање нижестепеног суда на рјешење Одјељење за ..., О. К. од године код чињенице да је одредбом члана 11. став 3. Закона о правима бораца регулисано да лица из става 1. и 2. овог члана не могу остварити статус борца, војног инвалида и члана породице погинулог борца, јер статус борца не може се стећи по основу ангажовања на радној обавези или у јединици радне обавезе, с обзиром да је то у супротности са чланом 2. Закона о правима бораца, којим је дефинисано ко се сматра борцем, а у супротности је и са одредбом члана 11. став 3. истог закона којом је изричито прописано да лица из става 1. и 2. овог члана не могу остварити статус борца, војног инвалида и члана породице погинулог борца.

Неоснован је навод тужитељице дат у одговору на захтјев да је овакво поступање туженог дискриминаторско јер је у свим оваквим случајевима, када се радило о припадницима радне обавезе или припадницима јединице радне обавезе, тужени поступао једнообразно и није признавао статус борца будући да та лица немају статус борца у смислу члана 2. Закона о првима бораца, а тужитељица није пружила доказе да је тужени у односу на друга лица поступао на другачији начин од оног како је поступио, у овом конкретном случају приликом одлучивања о захтјеву тужитељице.

Из наведених разлога овај суд налази да је побијаном пресудом остварен разлог њене незаконитости из одредбе члана 35. став 2. ЗУС па се отуда захтјев туженог на основу одредаба члана 40. став 1. и 2. тог закона уважава, побијана пресуда преиначава на начин да се тужба одбија као неоснована, јер нису остварени основи из члана 10. ЗУС за поништење оспореног акта.

Записничар
Сања Орашчанин

Предсједник вијећа
Едина Чупељић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић